

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katoli-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novaku na
velikem trgu po 7 d h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 5.

V Mariboru, dne 2. februvarija 1899.

Tečaj XXXIII.

O naših veselicah.

Narodne veselice so za probujo našega ljudstva velikega pomena. Po njih se širi narodno navdušenje, narodna zavest in naroden ponos. Plemeniti narodnjaki, ki jih prirejajo, si pridobijo velike zasluge; naj jim ne bo žal truda in zdatnih stroškov, ki jih imajo pri takih podjetjih, kajti storijo dobro delo v prosep plemenite narodnosti.

Samo na nekaj naj bo dovoljeno opozoriti. Opazovali smo že mnogo narodnih veselice, videli in čuli smo zraven veliko lepega, zanimivega in vsega priporočila vrednega, a sem ter tje smo tudi zapazili nekaj, kar nam je manje dopalo. Želeli smo si, da bi tega ne bili videli niti slišali. Naše mnenje je, da morajo narodne veselice v vsakem oziru ljudstvu biti v blagodejen poduk in v zdravo zabavo ter v pošteno veselje. Slednje smo včasih pogrešali. Mnogokrat se, posebno v novjšem času prirejajo veselice z gledališčno predstavo; take bojda ljudstvu najbolj ugajajo. Je že prav, ako bi bile take igre le vedno lepe in poštene. A od kod so vzete? Večinoma so prestave, zelo dvomljive vrednosti, iz francoščine in nemščine. Namenjene so za lahkoživno ljudstvo po mestih, ki pri svojih zabavah nikakor ni izbireno; ako se pri tem ta ali ona čednost zasmehuje, mu prav nič ne dene; ako se kaže prešestovanje v najzapeljivejši obliki, mu je celó ljubo. Take snovi ljubijo, se ve da, Francozi ali Nemci, posebno po mestih, a od njih se čednosti ne bomo naučili, kar nam podajejo, je strup, ne pa veselje, pohujšanje, ne pa bla-

godejen poduk. Zato smo tudi dostikrat že opazovali pri naših gledališčnih predstavah na kmetih, da se igre nikakor niso vsem dopale, namesto radosti si videl rudečico na licu, ali pa čutil srd v srcu, ki ti je nekaj pravil. Kaj pa? Da take igre za nas kmete niso. Veselijo se jih morebiti razvajeni meščani, ne pa mi, stare korenine, slovenski oratarji. Naše kmečko ljudstvo je še, hvala bodi Bogu zato! pošteno, npravstveno nepokvarjeno, ki ne more videti ali slišati, da bi se čednost smešila, oziroma strast in pohot na odru šopirila; raditega je v takem oziru tudi silno rahločutno; opazi malenkosti, kojih meščani nikdar ne vidijo. Ono hoče imeti zdrav dušni vžitek, ki ne sme žaliti njihovega npravstvenega čuta. Inače se veselice ne vdeležuje, kar smo že na nekterih veselicah z obžalovanjem opazovali, ko smo videli dokaj gostov iz tujih krajev, posebno iz mestnih krogov, a naše sosede bi bil lahko preštel na prstih ene roke. Memmo toraj, da je treba prirediteljem naših veselice, ob sebi je umevno, da govorimo samo o takih pri nas na kmetih — biti zelo pazljivim; naj pred vsem pri izbiri gledališčnih iger vestno in natančno pazijo, da se na oder ne vtihotapi kaka pohujšljiva spaka, naj vpoštevajo rahločutnosti našega ljudstva v tem oziru. Naše ljudstvo ima drugo mnenje in drugo prepričanje, kakor pa ga ima občinstvo, za koje so pisali in pišejo Kotzebue, Dumas in drugi taki »pesniki.«

Gledališčna igra je res zelo dobra zabava, ako je v vsakem oziru dovršena. Čudno je, da tega naši pisatelji in pesniki ne upoštevajo.

Naj toraj spišejo nekaj dobrih gledališčnih iger, ljudstvu se bodo neizmerno prikupili. Naša zgodovina podaje toliko krasnih snovi za kako šaloigro. Na delo toraj, tukaj se lahko mnogo stori v duševni razvoj našega ljudstva, v prosep mile domovine.

Nad vse pa ljubi naš narod petje pri veselicah. Taka zabava mu je najslajša. Toraj to je treba marljivo gojiti. Že obstoječa pevska društva se naj, kakor doslej, vrlo svoje plemenite naloge zavedajo, kjer je pa le mogoče, naj se nova snujejo!

Toliko iz mojih opazovanj. Skromno in priprosto je moje mnenje, a tem večja je plamteča ljubezen do svete narodne stvari. Pohorski.

Nova lovska postava za Štajarsko.

(Iz peresa deželnega poslanca.)

Bralcem »Slov. Gosp.« je znano, da je deželni zbor štajarski leta 1898. sklenil novo lovsko postavo, katero je presvitli cesar tudi potrdil. Po § 14 nove postave so postale brez veljave vse prejšnje nasprotnne postave in vsi prejšnji odloki, osobito se je razveljavila lovska postava z dne 8. junija 1876 št. 22 deželnega zakonika. Ker se je nova postava razglasila v deželnem zakoniku 14. januvarija 1899, in stopi v veljavo 30 dni po tem razglasenju, bo pravno moč dobila s 14. februv. 1899. Dozdeva se mi potrebno, da razjasnim cenjenim bralcem nekatera važnejša določila iz te postave, za nas Spodnje Štajarce velepomembna. Iz tega bodo sprevideli, da ob-

Listek.

Velika in majhna kraljica.

(Prevel iz franc. M. T. Savinjski.)
(Dalje.)

Drugi dan je bila majhna beračica že na vse zgodaj v gradu. Nje oko je iskalo včerajšjo pastarico, a vprašati si ni upala. Gledala je velikansko poslopje in vso njegovo čarobno okolico, in prav tesno ji je bilo pri srcu. Povrh je vedela tudi, da je prišla še prerano. Pa kmalu se ji bliža vratar ter ji prav prijazno veli, naj vstopi v njegovo sobico. Marjeta, tica misli, to je gotovo sila imeniten gospod, ter se komaj upa spregovoriti. Le plaho vpraša, kje je grajska pastarica ter zve prav kmalu, da bo jo gotovo videla ob določeni uri.

Dolgo, dolgo časa je trajalo, predno bije ura dvanajst. Sedaj pride sluga v zlato obšiti obleki ter namigne Marjetici, naj mu sledi; šla sta po širokih stopnicah in hodnikih, ki so bili pokriti z bogatimi preprogami ter došla naposled v sobo, ki je bila polna dragocenega pohištva. Sluga veli deklici, naj tukaj počaka, potem odide. Marjetici se je kar zavrtelo v glavi, ko vidi toliko bliščobe in krasote krog sebe. Še dihati si ne upa ter stoji nepremakljivo na svojem prostorčku. Ona pač niti

ne slutiti, kako gledata skozi skrivno luknjico nek gospod in gospa na njo, opazujoč in pre-motrujoč jo od nog do glave.

»Kakor čudež«, šepeta gospod, »ta enakost je res čudovita.« Meni se dozdeva, da je znamenje iz nebes«, odvrne gospa prav tako tiho; »gotovo mi je poslala previdnost božja sama to revno široče. Glej, kako je plaha in nerodna, včeraj je bila pa tako živa in brezskrbna; vidi se koj, da dekletce nima v sebi ne zvijače, ne lažljivosti, da ni prēmētena sleparka.« ...

Vrata se odpró, gospod in gospa vstopita. Marjetica gleda vsa zamakjena krasno gospó; sama ne ve ali se ji sanja, ali je resnica. Je-li to ona pastarica, s katero se je včeraj tako brez strahu razgovarjala, ali morebiti le ni? Da, ona je! le mnogo, mnogo lepša, krasnejša, veličastnejša, nego včeraj! — Pa ne; ne to ni bila ona! to ne more biti ona pastarica! Visoka gospa gleda le še trenotek revnega otroka, ki je kakor okamenel prevelike zadrege, potem pa reče čarobno smehlja se: »Ali, Marjetica, kako si vendar plaha in hočeš biti kraljica! Tako ne smeš delati!« Te ljubeznjive besede spomnile so Marjetico včerajšnjega dogodka ter jo zopet predramile. Sedaj ni več dvomila, da je ta plemenita gospa in ona včerajšnja pastarica ena in ista oseba; a grozen strah jo je mučil, saj ni vedela, kako

se ji je obnašati in kaj vse pomeni. Smehlja se zarudi, ter gleda vprašaje, a vsa v zadregi, zdaj gospoda zdaj spet gospo ter še vedno molči.

»Stopi bliže, otrok moj, in nič se ne boj, midva ti hočeva le dobro«, reče prijazno gospod. »Ako se dokaže, da si včeraj govorila resnico, ne bodeš odslej več brez doma. Midva bodeva skrbela za tebe. Glej, ta gospa je kraljica francoske dežele in hoče odzdaj biti tvoja mati.«

Marjetica široko pogleda ter ponavlja besede gospodove, kakor bi jih ne umela prav: »Ta gospa je kraljica francoska in hoče odzdaj biti tvoja mati!« Potem pa se vrže k nogam kraljice ter vsklikne vsa razvnetá in premagana notranje bolesti: »O moja kraljica! o moja mati!« Več ji ni moči povedati, srce ji hoče počiti in zavest jo zapušča prevelikih občutkov, ki razvnemajo njeno revno srčece.

Kralj — sam kralj je bil namreč omenjeni gospod — in kraljica gledata globoko ganjena ubogo dete, ki jima leži pred nogami. Rahločutno in polna usmiljenja čakata, da se malo oddahne in pomiri. »Zgubljeno ovčico sem našla, otroško srce pridobila, neumrjočo dušo rešila časne in večne pogube! Ali ni bil to včeraj presrečen dan!?« reče Maria Antoineta v nekem tujem jeziku svojemu možu. (Dalje prihodnjič.)

čine, v katerih se goji vinarstvo, mnogo pridobijo s tem novim zakonom. Manje ugodna je postava za sadjarske občine. A nekaj važnega se je s to postavo vendar doseglo: Široka luknja se je prevrtala v dozdašnje lovske postave, katere so branile divjačino na veliko škodo posestnikom. Pristaviti moram, da so si slovenski in nemški katoliški deželni poslanci prizadevali, naj bi iste ugodnosti, katere bodo zavživale vinarske občine, zavživale tudi sadjarske občine. Žal, da se nam to ni posrečilo doseči še zdaj.

§ 1. te postave našteva razno divjačino, katera se ne sme loviti, ne pokončevati v določenem času, na pr. jeleni se ne smejo loviti od 15. januarja do 24. junija, potem od 15. oktobra do 1. decembra; srnjaki ne od 1. febr. do 31. majnika, srne in njih mladici ne od 1. februarja do 30. septembra; poljski in planinski zajci ne od 1. marca do 30. avgusta; prepelice itd. ne od 1. febr. do 31. julija.

Sicer se lahko pri občin. predstojnikih pogledajo natančneje določila raznih vrst divjačine, kedar se ne smejo loviti v obroku, zaznamovanem v zakonu.

§ 2. govori o tem, da se v istem času, kadar se divjačina ne sme loviti in streljati, tudi ne sme prodajati.

§ 3. našteva določbe zastran lova v zanjke in zastran nabiranja jajc.

§ 4. ima določbe zastran divjačine v ograjah.

Imeniten je § 5. Če se pokaže potreba, da se naj v katerem lovskem okraju število divjačine zmanjša, ker se po njej poškoduje kmetijsko ali gozdno gospodarstvo, sme politična oblast na predlog občinskega odbora ukazati, da se število divjačine zmanjša. Isto pravico ima politična oblast tudi sama (toraj brez ukrepa občinskega zastopa), pa tudi lovski najemnik. To zmanjšanje divjačine mora v prvi vrsti lovski najemnik sam izvršiti. Če pa tega ne stori, sme politična oblast na njegove stroške to delo izročiti drugim sposobnim in zaupanja vrednim osebam. S pomočjo tega § se bo zabranilo, da se divjačina ne bo mogla po več let neprimerno množiti in zarediti.

Jako važen je potem § 6. V občinah, kjer se nahaja obilo vinogradov, sklone lahko občinski odbor, da se imajo po celi občini zajci pokončati. V teh občinah se ne smejo prodajati zajci, ki so postreljani od 1. marca do konec avgusta.

Kot občina z znamenitim vinarstvom se mora na vsaki način smatrati tista, v kateri se nahaja, če tudi le v katastralni občini, pet ali tudi več odstotkov zemljiškemu davku

podvrženega zemljišča, posajenega z vinsko trto; pogozdeno zemljišče se ne jemlje v ta račun. (Recimo, da obsega katastralna občina 20.000 oralov zemljiškemu davku podvrženega zemljišča. Ako je med tem zemljiščem 10.000 oralov gozdov, se ti odštejejo, ostane še 10.000 oralov. Če je med tem zemljiščem le 500 oralov vinogradov, se ima zajec zatreti po celi občini).

Postava pa veli dalje: «Je li se more razun tega slučaja občina kot taka z znamenitim vinarstvom smatrati, se prepušča razsodbi gosposke, ki je poklicana potrditi sklep občinskega odbora. Občinski odbor mora sklep, ki meri na pokončanje zajca, takoj predložiti v potrdilo politični oblasti.» Če se toraj v kateri katastralni občini tudi ne nahaja pet odstotkov zemljišča — po odstetem pogozdenem zemljišču — ki bi bilo obsajen z vinogradi, je mogoče, dobiti od politične oblasti dovoljenje, da se sme zajec popolnoma iztrebiti. Občinski odbor naj navede tehtne vzroke, zakaj se mora z vinogradi obsajen svet v njegovi občini smatrati kot svet z znamenitim vinarstvom, čeravno ga ni popolnoma pet odstotkov. Če je politična oblast naklonjena vinorejski občini, se bo istotako moral zajec popolnoma iztrebiti iz cele občine.

Postava veli dalje: «To potrdilo se sme odreči le takrat, če se občinski sklep ni napravil pravilno ali če se ne goji vinarstvo v znameniti meri.»

Odlok se ima občini izročiti tekom enega mesca. Proti odloku se sme pritožiti ne le lovski najemnik in občinski odbor, temveč tudi predstojniki sosednih občin v 14 dneh, računši od dneva, ko se je občini naznanil odlok, na c. kr. namestnijo, ki konečno odločuje v tej zadevi tekom enega mesca. «Pravnoveljavni občinski sklep, zadevajoč pokončanje zajca, se uveljavi koncem tekočega najemninskega leta. Najemnik tacega občinskega lova je opravičen, zahtevati od tega časa naprej pri politični okrajni gosposki, da se razveže najemninska pogodba ali pa, da se primerno zniža najemnina. Kadar se vnovič dajo v najem občinski lovi, radi katerih obstoji tak pravnomočan občinski sklep, da se ima zajec pokončati, se imato izraziti v najemninski pogodbi. Če lovski najemnik ni izvršil ukaza, da se kolikor mogoče pokonča zajec, ali če se ni izvršil na primeren način, sme politična gosposka pooblastiti druge sposobne in zaupanja vredne osebe, da ga izvršijo. V enakih okoliščinah in v naznačeni namen more politična oblastnija prirediti tudi velike love.» (Treibjagd).

Politični ogled.

Državni zbor. Kako so zadnji teden v državnem zboru natepli poslanca Wolfa, ker se je vedel pobalinski, o tem poročamo na drugem mestu. Ker državni zbor ne more priti do resnega delovanja, govori se splošno, da bo zopet preložen ali pa celo zaključen. Za silo bo si grof Thun že pomagal z znanim § 14, ki mu dovoljuje storiti brez dovoljenja državnega zbora vse, kar je za državo nujna potreba. Grof Thun zna čakati, a delavski stanovi čakajo jako težko, da so kmalu izvedejo družabne spremembe njim na korist.

Prestop k protestantizmu. Omenili smo že, da avstrijski Nemci, ki skilijo v Prusijo, na sve kripje delaje na-to, da jih mnogo prestopi k protestantizmu, ker le tedaj jih sprejme pruski kralj pod svoje okrilje. Torej ne iz verskega prepričanja hočejo prestopiti, ampak iz podlih izdajalskih namenov. Pametnim protestantom se samim gabi pred novimi verskimi brati. Kajti dobro vedo, da so za take korake sposobni le npravstvene propalice in duševni revčki. Zato je izdala najvišja protestantska cerkvena oblast na Češkem ukaz, da protestantski duhovniki ne smejo podpirati tega tudi za protestantizem nečastnega gibanja.

Ogrska pravičnost. Opozicija na Ogrskem je zahtevala od vlade, da se naj tudi pri volitvah postopa nepristransko in pravično. Toda vlada noče prav v to zahtevo privoliti ter kaže na nevarnost nemadarskih narodov, ako se v volitvenem načinu kaj spremeni. In po pravici se boji nemadarskih narodov. Na Ogrskem se nahaja namreč 63 okrajev, in na Sedmograškem 33, v katerih imajo Nemadjarji pretežno večino. Ti okraji pošiljajo v državni zbor 190 zastopnikov, od kojih jih je v sedanjem zboru 173 na strani večine, a 17 na strani opozicije. Z nasiljem, podkupovanjem in sleparijo si pridobiva vlada svojo večino ravno iz nemadarskih okrajev. Ako bi se volitveni način spremenil, dobili bi nemadarski narodi proste roke in ogrski državni zbor bi ne bil tako madjarski, kakor je dandanes.

Nezdrave razmere v Srbiji. Ob pravoslavnem novem letu prinesli so vsi belogradski časniki doslovno jednake članke, v katerih so napadali Črnogoro, da se premalo zanima za Srbijo in srbsko misel na Balkanu. Zapravljivec Milan, ki ima bolehavega kralja Aleksandra popolnoma v svoji oblasti, bi namreč rad, da bi razpadajoča Srbija postala središče Balkana. Vsi ti članki so bili spisani v vladnem časniškem uradu belogradskem.

Kako je bil Mazal ozdravljen z jednim strelom.

Kmet Mazal sedi pri mizi in baše patrone v svojo «flinto». Rad drži v roki plug, radost ima, če mu polje obilno obrodi, toda še raje drži v roki puško ali «flinto», in še večjo radost uživa, če skače po polju mnogo zajcev. Ko je opravil to delo, si je nabasal pipico, vtaknil mehur s tobakom v žep, vzel iz skrinje usnjato listnico in šel.

«Kam si se zopet namenil?» kliče za njim žena.

«Danes imamo zopet sejo,» pravi kmet.

«Da, sejo! Da bi vsaj ne lagal! Imate sejo, toda pri teh pregrešnih kvartah.»

Poslednjih besed že kmet ni slišal. Nerad je poslušal ženske pridige. Šel je v krčmo, kjer je že gorela svetilka. Pri mizici v mali sobi so kvartali. Pridružil se jim je tudi naš Mazal.

Petaki in desetaki so potovali iz žepa v žep. Mazal je imel danes posebno srečo. Vedno je priigraval, da je imel priigran že cel petdesetak. Bližala se je že polnoč in igralci, da bi jim žene ne delale doma preobilo pridige, so pustili kvarte, vsak je izpil

še merico «konjaka,» da bi ne dobil te «influence» (influence), ter odšel domov.

Mazal je korakal pogumno proti svoji hiši. Ko je prišel do vrat, mu je postalo vendar pri srcu nekako tesno. V oknu je videl, da ima žena še luč, in iz skušnje je vedel, da čaka nanj, da mu pošteno zapoje ter ga tako zaziblje k sladkemu spanju. Nedolgo se je ustavil ter vtaknil roke v žepe. Tu je začutil priigrane novce, in to mu je dalo pogum.

Potrkal je na okno. — «Kdo je?» se je odzval iz sobe ženin glas. — «Jaz.» — «Kdo jaz?» — «Gospodar.»

Zapah v vratih je zaškripal in Mazal je šel po prstih v vežo.

«In ti si gospodar? Gospodariš, toda v krčmi! Sreča, da nimava otrok! Z njih bi napravil same igralce. Pravim ti, da pri kvartah zaigraš še posestvo! Toda tebi je vse jedno, naj govori to angelj ali satan.»

Mazal ni rekel niti besedice, odprl je vrata velike omare, prijel ženo za roko, potegnil jo k omari ter dejal: «Stopi sem ter govori v to omaro, kadar boš gotova, tedaj jo zapri. Jaz grem zdaj spat in zjutraj bom omaro odprl in poslušal tvoje besede!»

Čudno, da ni Mazalka jeze omedlela. Kaj takega ji ni mož še nikdar napravil.

Predno se je pa zavedla, je bil ta že v drugi sobi ter klical izza vrat:

«Danes me ne smeš jeziti, priigrals sem petdeset goldinarjev.»

«Da, in kolikokrat si jih že petdeset zaigral, ti kvartopirc grdi!»

Mazal je zaprl vrata, žena je še nekaj časa godrnjala, potem je bilo vse tiho. Mazal je hitro odmolil, slekel se in premišljeval, kam bi spravil priigrane peneze, da jih ne najde žena, o kateri je vedel, da se prikrade, ko bo on spal, k njemu in mu pregleda vse žepe. Prišla mu je v glavo izvrstna misel. Na steni pri postelji je visela njegova puška. Tiho jo je snel, zvil bankovce ter jih vtaknil v puškino cev ter zopet obesil puško poln veselja, da bo žena zastoj iskala.

Drugo jutro je vstala kmetica na vse zgodaj ter se kradla po tihem v sosedno sobo preiskat moževe žepe. Mazal je bil zoper navado že po koncu, a ko je spoznal, da prihaja žena, je hitro legel ter se delal kakor da spi. Mazalka je po tihem odprla vrata ter pogledala na moža.

Spal je.

Tiho je pristopila k ležišču, vzela s stola njegova oblačila, stopila po prstih k oknu ter pričela poželjivo segati v žepe. V suknji je našla v veliki listnici trideset goldinarjev, katere je vzel mož s seboj v krčmo, v hlačah

Vladni uradnik je potem izročil vsem uredništvom prepis članka ter zapretil, da jim bo list ustavljen, ako ga ne obelodani. Ruski poslanik v Srbiji, Žadovski, ne sme več občevati s kraljem in razkraljem. To je znano po vsej Srbiji in narod odobrava rusko politiko. Ob novem letu je dobil Žadovski iz vseh krajev mnogobrojnih brzojavov, v Belemgradu pa mu je prišlo do 1000 občanov osebno častit.

Dopisi.

Od nekod. (Skrivnosti poštna torbica.) Že zopet zakasnilo! rečem nevoljen, ko dojde pričakovano pismo za jeden dan pozneje, nego kaže poštni pečat. Pismo- noša se opravičuje, češ, list mu je ostal v nekem kotičku poštna torbica skrit, v naglici ga videl ni. Kratek je bil moj čas, zato sem le površno pregledal vrstice. Ko se podam k počitku, pride mi zopet v misel oni list. Razvedrim in razveselim se še zadnjo uro tega dneva ob ljubih besedah prijateljevih, potem pa položim pismo pod vzglavje. Kmalu zaspi.

A ne dolgo, že se zgane nekaj pod vzglavjem. Pisemce zašumi ter začne prav razločno govoriti:

«O te skrivnosti poštna torbica bile so zanimive! V zadoščenje za svojo zamudo hočem ti nocoj pošepetati na uho, kaj mi je razlagala preteklo noč poštna torbica, ko sem v njej počivalo na pošti. — Doma sem iz slovenske hiše, a ko sem bila prodana, došla sem v cesarsko službo in sedaj me nosi pismonoša dan na dan med Slovence in Nemce tega mesteca. Tukaj slišim marsikaj ter vem skrivnosti, o kojih še drugi ne slutijo. Pred kratkim videla sem prav kisle obraze pri vseh Slovencih in opazila nepopisno, divjo radost pri vseh Nemčurjih. Prav kmalu stuhnam, da so zmagali nasprotniki pri nekih volitvah, a Slovenci so propadli, čeprav so gojili dokaj upanja, da je zaženo v kozji rog. Pa saj ne more drugače biti,» pravi poštna torbica nadalje. «Jaz tudi vem prav tehten vzrok teh spak in tega nazadovanja slovenskega življa v našem slovenskem kraju. Čeprav težkega srca — moram biti prav jaz revna poštna torbica «nosilka» nemške kulture med naše narodnjake, in le redko imam zrnca pristne domače hrane, kojoj prinašam med nje. Kaj neki imam v mislih?! To so časniki, tiskovine in pisma, koja romajo po meni med naše meščane. In kaj nosim nasprotnikom? Nemške liste,

nemške tiskovine, nemška pisma, nemške naslove, vse nemško, nemško, nemško — če tudi mnogokrat kaj v spačeni nemščini. Tudi slišim povsod le nemško govorico, staro in mlado, tudi slovenska družina govori in lomi (radi ostrega povelja neki) samo blaženo nemščino in poštarški sluga ali pismonoša reče čisto pohlevno: «Emfö! mich!» A kako je pri Slovencih? Vsak dan jim prinašam «Tagespošto,» ali naj povem v kolikih komadih? Ne, to bi bilo presramotno za moje rojake, a to pa že ovadim, da niti pol toliko Slovencev ne priroma iz Ljubljane nego Tagespošt iz Gradca med Slovence. Slov. Gospodarjev imam čisto le po enega, istotako Dom in Svet-ov in drugih slovenskih časnikov kakor i slovenskih zabavnih listov. Nemških pa nosim vsake vrste in baže kar na kupe po nem- ne, slovenskih hišah. Tako zalagam dan na dan slovenske hiše z nemškim blagom in čuditi se ne morem dovolj malomarnosti naših Slovencev. Le to mi čisto hodi po glavi: kaj si pač mislijo služabniki kakor i kmet ali kmetica iz okolice, ki vidijo, da prevladuje pri slovenski gospodi nemška govorica in nemško časnikarstvo itd. Menda le sklepa: To so mlačni narodnjaki, ki le pravijo «Živijo Slovenci» a s tem je vsega konec! Kar zatrjujete tu in tam o ljubavi, požrtvovalnosti in narodnosti je pač le puhlica. Saj bi inace pač tudi ne zamogle najmanjše osebnosti razkropiti je v toliko strank, kolikor je oseb- ali še več! (ako ste v jedni osebi zastopani po dve stranki.) Nemce moramo spoštovati že zato, ker so tako do pičice dosledni glede narodnosti.»

Še nekaj je šepetala torbica o nemških ženah, ki neki zakrivijo to kugo med Slovenci ker prisilijo moške svoje, da naročajo radi njih nemško časopisje — a tega nisem mogel razumeti — ali prisilijo tudi moške svoje žene, da beró njim na ljubo slovensko časopisje in rabijo dosledno le slovensko govorico.

Potem sem se prebudil. Vedel in zvedel sem za danes dovolj. Segel koj v jutro za pero, namočil je v strupeno črnilo — ter napisal, kar sem slišal.

Morebiti se je naučila torbica na pošti pregostega besedičenja — ali celó opravljanja — a dozdeva se mi vendar, da so njene skrivnosti ne le za jedno, temveč glede na premnogo naših slovenskih mest in trgov — pregola resnica. Brencelj.

Ornig Kai. Glejte, glejte! kaj pomeni neki ta čudni nadpis, postavljen ob bregu Drave tam blizu Jožefovega spomenika! Vstopim se še enkrat predenj, ga preberem enkrat, dvakrat — kaj neki pmeni?

«Da, da, enakopravnost nam Slovincem,

omislili so si naši ptujski očetje — jedno slovensko besedo, če tudi spačeno, pristavili so poleg imena svojega pragermanskega župana, češ, — le glejte Slovenci — že po očitnih prostorih spoštuje se naš jezik! i to le, ker dobro vedó, da si tako hitro z vsakojakimi drobtinami damo zamašiti usta.» Tako sem modroval po svoji priprosti pameti; a kmalu sem jo drugače slišal.

Brinov Nace vedel mi je pa celo povest o tej prečudni tabli povedati. Začel je pa tako-le: «Vso jesen in zimo zgledalo je po blaženem Ptuj, kot bi ga zasedli roparski zakladokopi. Vse ceste so razrovane, pa globoki jarki, visoko nametana zemlja, različno orodje, železne cevi, vse povprek je ležalo ter potovalcu zastavljalo pot. Ptujčani so si omislili plinovo luč, in jo hočejo po železnih cevah voditi po vseh cestah in hišah. Baje je ta luč mnogo cenejša od smrdljivega petroleja, mnogo jasnejše sveti, (morda še pamet razsvetljuje) in glavna stvar, mnogo imenitnejša je kakor oljeva luč. A «Kamerstat» Ptuj že mora imenitno biti, da ga bodo bratje na Pruskem raje spoznali kot «nemški Bezicstand» in raje se po njem naseljevali. No, delali, rovali, kopali so — da ne rečem noč in dan — pa petek in svetek, torej tudi v nedeljo. Jezil sem se o dnevu Gospodovem premnogokrat, gredoč mimo delavcev ter si mislil — «Božjega blagoslova tu že ne bo.» In glejte — kratka moja pamet obrodila je preroško misel. Kaj se je zgodilo?! Krčmarji, trgovci, pekarji itd. se pritožujejo, da stane sedanja plinova razsvetljava skoro dvakrat toliko nego prejšnja petrolejeva; nekaj so pri cevah krivo naredili — bržkone so preširoke ali kali — preveč plina pač zgori. Župan, — kaj bo, — kaj pa zdaj?! Izkopati bo treba vse cevi — vse delo torej storiti še enkrat, plačati še enkrat — oh — to je nevolje, jeze med mestnimi očeti!

Da si to jezico malo ohlade, vzeli so baje ti mestni očetje veliko tablo ter na njo zapisali «Ornig Kai» — ter jo postavili sred ceste, da bi jo dragi župan prav gotovo čital. Da ga še bolj jeze, vzeli so slovensko besedo — in — slovenske pismenke. Nekaj tudi zaraditega, češ, nikdo nas sumničil ne bo, da smo mi to naredili — jeza županova zadela bode le zloglasne Slovence.

Da, da, prav tako! Ornig, kaj bo? Jeli, Slovenci so dobri ta čas, ko nosijo denar v nemške prodajalnice ter našim nasprotnikom mastijo že itak prepolne žepe! Že tistokrat, ko so kopali za plinovodnice, se je posvetovalo, kako se iznebiti slovenskih delavcev, a načrt: več vagonov nemških močij si naročiti po železnici, splaval je po vodi, ker

nekoliko desetice in krajcarjev, v telovniku nekoliko užigalic in ključek od ure. Petdeset goldinarjev, o katerih ji je po noči povedal, ni bilo nikjer.

Mazal je opazoval po strani ženo in videč, da zastoni išče, se je moral držati za usta, da se ni glasno zasmel. Zena, ki ji ni bilo mogoče dobiti onih petdeset goldinarjev, je jezo zagnala obleko zopet na stol, in mož se je — prebudil.

«Kaj imaš opraviti pri moji obleki?»

«Še danes se ti pozna, da si sinoči pil! In kje imaš petdesetak?»

«Aha, ljuba moja, jaz sem že stari, in ne misli, da ga pustim v obleki, da bi mi ga vzela ti izpred nosa. Vedno tarnaš, če kaj zaigram, a če priigram, tedaj takoj laziš za denarjem,» se je posmehoval Mazal ženi.

«Saj sem ga hotela le spraviti, da bi ga spet ne zapravil. In zapomni si, da priigran denar ne prinese k hiši blagoslova.»

«Toda ne pridiguj! Jutri pojdem v mesto in tam ti kupim novo obleko.»

V tem je nekdo potrkal na okno in zaklical: «Mazal, ali spite?»

Kmetica je odgrnila okno. «Bog daj dobro jutro! Ali so ata že zbudjeni?» «Že! in kaj hočete?»

«Za vašim vrtom v repi je zajec velik kakor tele, gospodar imajo lepo priliko, počiti ga.»

Komaj je čul Mazal o zajcu, je skočil iz postelje, se pokrižal, ter zaklical skozi okno: «Takoj pridem!»

Hitro se je opravil, snel s stene puško, nasadil patron in bil že za vrtom. Huba, tako se je zval človek, ki ga je klical, je stal pri vratih.

«Tedaj, kje je?» — «Tam, vidite ga?» — «Aha, vidim! Počakaj mrcina!» Mazal je nameril, «bum», in zajec je ležal mrtev na tleh.

«Jezus, Marija!» je kriknil Mazal. — «Za Boga, kaj vam pa je?» Mazal je spustil puško in lomil z rokami. — «Toda kaj se vam je vendar zgodilo?» — Izstrelil sem peldeset goldinarjev! — »Pet—de—set gol—di—nar—jev?» Huba je odprl usta, kakor da hoče tudi z njimi poslušati.

«Po noči sem vtaknil v cev petdeset goldinarjev, pozabil sem na nje, strelil sem, in komaj je strel počil, sem se spomnil na nje. O jaz —!»

Huba se je praskal za ušesom: «Saprbolt, to je pa res drag zajec! Mislim, da niti cesar tako drago ne strelja.»

Mazal je vzel zajca in ga nesel domov. Na dvorišču je stala kmetica. «No, ali je vreden tako zgodnjega vstajanja?» — «Da, vreden. Petdeset goldinarjev velja!»

Mazal je vrgel zajca jezno ob tla in

povedal, kaj se je zgodilo. Ko je Huba bral na ženinem obličju, kaj se bliža, jo je popihal, in Mazal je poslušal s sklonjeno glavo ženinino pridigo.

«Vidiš, ali ti nisem rekla, da priigran denar ne prinese sreče? In kdo mi kupi sedaj obleko?»

«Žena, za Boga te prosim, prenehaj! Obleko dobiš, in obljubujem ti, da ne bom nikdar več kvartal!» ...

Mazal je držal dano besedo. Izučil ga je dragoceni strel.

D. N.

Smešničar.

Počakajte vendar. Učitelj pograja učenca, da je tako črn in umazan. Deček pa odgovori na kratko:

«Ej, saj še danes ni nedelja.»

Strela. V šoli se je učenec pisal za Strela.

Učitelj vpraša nekaj: «No, Zdravko, včeraj sem vam razlagal, kaj je blisk ali elektrika; povej mi zdaj, kaj pa je strela?»

«Strela je sosedov Matijček z belimi lasmi, ki sedi tukaj za mano!» odreže se Zdravko naglo.

bi nemški delavci le bili predragi. Kaj bo? Visoko iz zemlje moleča plinohrama sta po-barvana prav živo rudeče. Ko sem to v prvič zagledal, mislil sem si, to so gotovo kotli, v kojih se kuhajo za ptujsko okolico mokraške ideje, no pozneje sem zvedel, kar pa je morda še bolj nevarno, da so kuharji, ki kuhajo plin od daleč daleč doma, morda so oni živi kotli, po kojih se bode naši mili domovini širil pogubonosni socijalizem. Potem pač »Ornig kaj?!«

Toliko je vedel Brinov Nace povedati
Brencelju.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Ločimo se od Gradca!) Dolgo je morala čakati mariborska, sadjarska in vinarska šola na novega ravnatelja, ker je prejšnji umrl. Deželni glavar, grof Attems, je bil bolan in želel je, da se naj brez njega ne določi ta važna zadeva. Bal se je, da bi brez njega ne šlo tako, kakor je želelo njegovo nemško srce. Med mnogobrojnimi prosilci se je nahajal namreč tudi eden, kateri je imel dvoje dobrih lastnosti. Prvič je živel dosedaj na Pruskem, ter se tamkaj napil nemške omike, po katero naši avstrijski Nemci hodijo najrajši na Prusko, ker nemara čuti, da je doma pri vsej svoji oholosti in ošabnosti vendar le nimajo. Drugič pa zna ta prosilec tudi par besedij slovenski, ako jih ni pozabil; toda vsekako znal jih je enkrat. To bi naj bil pesek v oči Slovencev. In grof Attems je okrevljal in danes izvemo, da je res prodril s svojim ljubljencem, Friderikom Zweiflerjem, rojenim Radgončanom, ki je bil dosedaj strokovni učitelj na sadjarski in vinarski šoli v Geisenheimu na Reni. O njem se več ne vé nego to, kar smo povedali, da je rojen pri Radgoni in živel na Pruskem. Strokovnjak ni nikakšen, manjka mu znanosti, kakor bi jih potreboval ravnatelj vinarske šole, ki bi najstal nad svojimi učitelji različnih strok. Veliko upanja, da dobi ravnateljsko mesto na imenovani šoli, je imel tudi tukajšnji učitelj Anton Stiegler. V znanju stoji s Zweiflerjem na isti stopinji, če ga celo ne prekaša, a ni bil na Pruskem in ne zna nobene besede slovenski. Da bi se ne žalostil, ker mu je upanje po ravnateljstvu splavalo po vodi, imenoval ga je deželni odbor deželnim vinogradnim komisarjem. Gospod Stiegler je sicer pošten mož, a svoje službe ne bo mogel opravljati v splošno zadovoljnost, ker ne zna jezika večine štajerskih vinogradnikov, ker ne zna slovenski. Naših želj ne bo poznal, slovenski vinogradniki bodo pozabljeni, skrbelo se bo v prvi vrsti le za majhno številce nemških vinogradnikov. Najnovejša imenovanja so zopet dokaz, da nas Slovence v Gradcu prezirajo in zopet glasneji je postal naš klic: »Ločimo se od Gradca!«

(Presvetli cesar) je č. gg. lazaristom v Studencih pri Mariboru iz zasebnega premoženja daroval 600 K. za notranjo popravo domače cerkve.

(Slov. društva odbor) s sedežem v Mariboru je v seji 30. januv. sklenil sklicati občni zbor v prostorih »Narodnega doma« v Mariboru hitro, ko bode slovesno otvorjen.

(Učiteljstvo slovenskega Štajarja) se vabi v zadnji številki »Popotnika«, da se pred prihodnjim zasedanjem deželnega zbora priredi velik shod slovensko-štajarskega učiteljstva v Celju, h kateremu povabi tudi vse slovenske deželne poslance. Na shodu se bode govorilo o stanovskih zahtevah učiteljstva.

(Ponos nemških Celjanov.) Ponos nemških Celjanov je njih državni poslanec dr. Pommer, kojega so si izposodili od Dunajčanov, ker doma v kljub vsej hvalisani nemški omiki niso našli vsaj nekoliko sposobnega moža, da bi si ga upali poslati v državni zbor. Dr. Pommer je minole dni v državnem zboru oslavil svoje ime, četudi

na jako dvomljiv način. Gospod Pommer je vprašal vlado, ali ji je znano žaljivo počenjanje českega župnika v nemških občinah Lipetz in Kostetz. Vse se je čudilo marljivosti gospoda Pommerja, ki je pogledal s svojimi skrbnimi očmi tudi na Lipetz in Kostetz. Todi začudenje se je kmalu izgubilo. Pri natančnejšem preiskovanju se je namreč dokazalo, da občin Lipetz in Kostetz — sploh ni. Nemški Celjani, poslanca pa imate, poslanca, da mu ga ni kmalu para.

(Nova pošta.) Na Majšbergu se name-ravajo potegovati za lastno pošto, katera bi imela zvezo s Ptujem in Rogatcem. Gotovo bodo tudi Rogačani veseli, ako se Majšberžanom posreči njih nakana.

(Castni občan.) Občinski odbor v Šentjanžu na drav. polju je v svoji seji dne 18. prosinca in občinski odbor Sv. Marjeta na drav. polju v seji 15. prosinca svojega veleč. g. župnika Janeza Nep. Simoniča imenoval častnim občanom k 50letnici mašništva in 25letnici tukajšnjega župnikovanja.

(Vzdramite se!) Občine Zdole pri Kozjem, Pilštanj, Drenčko reber i. dr. v kozjanskem okraju, vzdramite se in vložite prošnje na državnega poslanca gsp. Žičkarja za slovensko nadsodišče in vseučilišče v Ljubljani in pa za dvojezične pečate na naših poštah. Le urno stopite na noge za drugimi zavednimi občinami!

(Kovači v Kozjem.) A. Wachtschitsch, Schmid, ta napis nosi kovačnica gorečega pristaša Kragorovega in nasprotnika slovenskega jezika. Ime narodnega kovača pa se glasi Fran Strnad. Slovenci kozjanski, h kateremu boste v delo nosili?

(Volitve v okrajni zastop) okolice Gradec se ravnokar vršijo. Vseposodi zmaguje stranka barona Rokitsanskega. Nemška katoliška stranka na Štajarskem pač veliko premalo dela.

(Ta nemščina!) Nekateri Slovenci mislijo, da jim je mogoče le z nemščino kaj pametnega storiti. Toda tukaj jim pogosto spodleti. Tako nam pišejo, da je jeden župan pri Sv. Ani v Slov. gor. pač hotel na vsak način pribiti svoje nemško znanje na živinski potni list. A zgodila se mu je nesreča. Zapisati bi moral rothgescheckt (rudeče lisast), a zapisal je rothgeschert (rudeče ostrizen).

(Doktorjem modroslovja) je bil dne 26. jan. v Gradcu promoviran gosp. Karol Ozvald, rodod Središčan. Čestitamo.

(Duhovske zadeve.) Dne 30. januar. je slavil naš lavantinski prošt, prelat msgr. Ignacij Orožen osemdesetletnico življenja. Še mnoga leta!

(Iz kozjanskega okraja.) Občina Drenskobro izvolila si je pretečeni petek, dne 27. januarja za župana Matija Amona in to že osmokrat in tudi tokrat enoglasno, kakor vsakokrat. Mož poštenjak zasluži tudi popolno zaupanje svojih soobčanov, ker je veren katoličan in izboren narodnjak. — Ne dolgo tega je bil pri Sv. Vidu na Planini izvoljen Vid Sakošek, v Gorjanah pri Pod-sredi posestnik Cerjak, vsi sami vrli in odločni možje. Tako je prav, omahljivcev ne potrebujemo.

(Grdo vedenje.) V neki slovenski gostilni v Kozjem so sedeli pred kratkim slovenski možje ter se mirno razgovarjali. Kar se prikrade od nekod posilinemški mlečnež ter začne zabavljati slovenske može s »Heil und Sieg«. Da bi naši možje ne vedeli, da nemškutarija vsakemu človeku zmede možgane in otemni pamet, posadili bi ga gotovo pod milo nebo. Toda pripeti se lahko, da naši možje pozabijo na slabe uplive posilinemškega mišljenja, in tedaj se bo zgodilo, kar se je sedaj opustilo.

(Gomilsko.) Sv. misijon se je obhajal na Gomilskem od 14. januarja do 22. jan., katerega se je prav veliko ljudi udeležilo. Vodili so ga č. g. lazaristi od Sv. Jožefa pri Celju: vlč. g. Ivan Macur, Anton Kovalik in Franc Kitak.

(Tihotapec.) Pri Sv. Emi je umrl pretekle dni Janez Gobec za vnetjem pluč.

Prehladil se je, ko je nosil hrvatske svinje čez Sotlo, da bi jih vtihotapil na Štajarsko.

(V mariborskem kn. šk. dijaškem semenišču) se priredi v četrtek, dne 2. svečana veselica s petjem, tamburanjem, citranjem in gledališčno igro »Večni kovač.«

(Iz Škal) se nam poroča: Pri nas smo imeli od 15—22 jan. sv. misijon, kojega sta vodila oo. jezuvita Franc Doljak in Janez Verhovec iz Št. Andreja na Koroškem. Vsi so se ga udeležili, tako da imamo veselo upanje, da socijal-demokratski apostol Čobal ne bo našel več pri nas poslušalcev za svoje misijone.

(Redka slovesnost) se bode vršila prihodnjo nedeljo 5. febr. v Kozjem. Zjutraj pri prvem opraviilu bode namreč zlata in dijamantna poroka. Zlato poroko bosta obhajala zakonska Franc in Ana Bračun po domače Bah na Veterniku v pričo svojih 13 ali 14 otrok, dijamantno pa Franc in Ana Dobravec z Opečnika. V veliko veselje je ta dogodek za celo našo župnijo, kajti kaj tacega se zgodi le redkokedaj.

(Umrli) je v Ptujju vrli narodnjak, veletržec Andrej Jurca. Blag mu spomin!

Iz drugih krajev.

(Bolgarska kneginja) Marija Luiza je v torek dne 31. jan. umrla. Pred kratkim je porodila kneginja hčerko, koja bodo krstili na ime Nadezda. K bolezni se je pridružila sedaj influenza in se končala s smrtjo. Kneginja je bila blaga žena in zelo jo je bolelo, ko je dal nje neznačajni mož sina Borisa vsprejeti v pravoslavno cerkev.

(Umetnostni svet.) Naučni minister je zopet imenoval za dobo petih let umetnostne svetovalce, ki imajo presojati od vlade naročena umetna dela avstrijskih umetnikov ter ministerstvu svetovati v vseh zadevah domače umetnosti. Značilno za našega naučnega ministra je, da nobeden Jugoslovan ni poklican v ta svet.

(Katoliški gimnazij v Ljubljani.) Ljubljanski škof dr. Jeglič želi hitro uresničiti svojo željo o katoliškem gimnaziju. Pozval je že hrvatskega stavbarja Vancaša, da izdela načrte za poslopja. Gsp. Vancaš bo si ogledal v Ljubljani stavbeni prostor, potem pa bo šel na potovanje v druga mesta, da si ogleda enake stavbe.

(Umrli) je dne 27. jan. v Ljubljani preč. g. Andrej Čebašek, dekan ljubljanskega stolnega kapitlja. Bil je dober Slovenec, učen mož in goreč zagovornik katoliške stvari.

(Roka angelja varuha.) Na Reki se je dogodil pretekle dni redek slučaj. Majhna deklica se je igrala na oknu prvega nadstropja ter pri tem pala z okna na ulico. Na splošno iznenadenje se deklica ni najmanj poškodovala.

(V Bolgariji) je odstopilo dosedanje ministerstvo v Stojilovem na čelu. Sestava novega kabineta je poverjena Grekowu, kateri je svojo nalogo tudi že dovršil. Novo ministerstvo sestoji iz 4 pristašev Radoslava in iz 4 politikov, ki ne pripadajo nobeni stranki.

(Prosveta na Primorskem.) Tržaško namestništvo je naznanilo okrajnim šolskim svetom v Istri, tržaški okolici in v Goriški, da je l. 1898 od 395 nadomestnih rezervnikov bilo 284 večjih pisanja in čitanja. Od pozvanih 395 ni vedelo imena njegovega Vel. cesarja 31, imena cesarice 182; 311 ni znalo, kdo je bil nadvojvoda Albreht, 376, kdo je bil feldmaršal Radecky in 176 ni vedelo, h kateri državi pripada Istra.

(Ptica rešila vlak.) Zgodilo se je na železnični progi v državi Texas v Ameriki. Hudobna roka je položila čez progo velik kos železa, da bi prihajajoči vlak skočil s tira ter se razbil. Ko se je pomikal vlak s polno hitrostjo onemu mestu, kjer je ležal železni drog, prileti od nekod nasproti divja ptica, butne spredaj v strojevo svetilnico ter jo razbije. Vlak je bil prisiljen, da vozi v temi polagoma in pazljivo. Vsled tega je

zadel le z lahkoto ob drog, se ustavil ter ga dal odstraniti.

(**Koristi zadrug.**) V Bilinu na Češkem deluje že prav lepo še sicer mlada kmetijska zadruga s skladiščem. Prej so trgovci kmetom tamkaj dajali za ječmen do 8 goldinarjev za metrični stot. Zadruga pa je dobila za ječmen 9 gld. 10 kr. do 9 gld. 20 kr. za rž 9 gld. 25 kr., za pšenico 11 gold. Zadrugi upravni stroški so prav majhni, in tako dobiva zdaj kmet v zadrugi toliko za svoje žito, kakor nikoli poprej. Slovenski kmetje, ne mudite za zadrugami! Okrepimo se gospodarstveno!

(**Tridesetletnico**) slavi letos dopisnica. Pred tridesetimi leti še na pošti niso poznali dopisnic. Dne 26. januarija 1869. leta je dr. Emanuel Herman prvokrat pisal v nekem dunajskem listu, naj se uvedejo v poštnem prometu dopisnice. Čez pol leta se je ugodilo njegovi zahtevi.

(**Nemško-nacionalni agitator**) je voditelj c. k. učiteljskega v Celovcu, znani Knapitsch. S svojo soprogo hodi po shodih ter agitira za šulferajn. Lep ravnatelj.

(**Človek in srna.**) V Železni Kaplji na Koroškem je ustrelil gospod nekega delavca. Zato so gospoda zaprli na tri tedne. Ravno tem je kmet ustrelil — srno in za to dobil tudi — tri tedna zapora. To novino prinaša koroški list «Mir», katerega ob tej priliki svojim čitateljem toplo priporočamo.

Društvene zadeve.

(**Kat. slov. polit. društvo na Teharjih**) bode imelo svoj občni zbor v nedeljo dne 5. svečana t. l. ob polu 4 uri po poldne v gostilni gosp. Ignaca Cejhena na Teharjih z običajnim vspešnim, pri katerem se bode tudi za šaljivo zabavo skrbelo. K obilni udeležbi vabi odbor.

(**Kmečko bralno društvo v Jaremini**) ima v nedeljo dne 5. februarja po večernicah v «Čitalnici» svoj letni občni zbor s sledečim vspešnim: Pozdrav. Poročila tajnika, blagajnika in knjižničarja. Volitev 2 pregledovalcev računov. Pobiranje udnine za l. 1899. Deklamacije, petje in šaljiv srečolov. K obilni udeležbi vabi vse ude in prijatelje društva odbor.

(**Kmetško bralno društvo pri Sv. Lovrencu**) nad Mariborom priredi v nedeljo dne 5. svečana t. l. veselico v prostorih g. Adama Autorja, z godbo, petjem in plesom. Začetek ob 6 uri zvečer. Rodoljube od blizo in daleč k prav obilnej udeležbi vabi odbor. Vstopnina za osebo 1 K.

(**Št. Jurij ob juž. žel.**) V nedeljo dne 5. febr. po večernicah ima naše «bralno in polit. društvo» svoj redni občni zbor z običajnim vspešnim pri A. Nendlu v Št. Juriju. Zvečer ob 7 bo koncert s prijaznim sodelovanjem celjskega godbenega kvarteta, dom. pevskega zbora in kvarteta. Po koncertu prosta zabava s plesom. Vstopnina h koncertu 1 k., kmetje 20 kr. K mnogoštevilni udeležbi vabi odbor.

(**Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani**) so poslali: Č. g. Matej Meznarič, kapelan v Trbovljah, 13 gld. kot zbirko jubilejnih darov. Č. g. Matija Eferl, kapelan pri Sv. Rupertu nad Laškim, 1 gld. Sl. Gornjesavinjska posojilnica v Mozirju 25 gld. Č. g. Vil. Venedig, župnik v Ormožu, 2 gld. 48 kr. kot darilo Mohorjanov. «Vandrovčki» pri veselem večeru v Mariboru nabrali 6 gl. 10 kr. Iskrena hvala vsem darovalcem. Živeli nasledniki!

(**„Naša Straža.“**) Ustanovniki: Čast. g. Vid Janžekovič, kaplan v Čadramljah, 10 k., Jernej Vurkelje, kaplan v Gornjem gradu, 10 k., Lavr. Herg, stolni dekan v Mariboru 40 k., Ignacij Orožen, stolni prošt v Mariboru, 50 k., Janko Vreže, katehet v Mariboru (z všteto udnino) 10 k., Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru, 10 k., Franc Brglez v Ljutomeru 10 k., J. Weiksel v Ljutomeru 10 k., dr. F. Rosina, odvetnik in poslanec v Ljutomeru, 20 kr. Udje: Gg. Ant. Vraz pri Sv. Antonu

v Slov. gor., 2 k., Ivan Jodl, kaplan tam, 2 kr., Jožef Kolenc, tržan v Gornjem gradu, 1 k., Jakob Savinšek, organist v Gornjem gradu, 1 k., Jos. Ateneder, župnik na Polzeli, 2 k., Leop. Kunst, posestnik tam, 1 k., J. Kumar, kaplan v Konjicah, 2 k., J. Jančič, kaplan tam 2 kroni, Matija Eferl, kapelan pri Sv. Rupertu nad Laškim, 2 kroni, Lavrencij Petovar, poštarja sin v Ivankovcih, 1 k.

(**Gospodarsko-bralnemu društvu v Kozjem**) je daroval ondodni gsp. predsednik Jožef Erker mnogo lepih knjig vsakovrstnega berila. Bog daj še več posnemovalcev! Za dar izreka srčno zahvalo odbor.

(**Sv. Jurij na Ščavnici.**) V nedeljo dne 5. febr. bode imelo bralno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici svoje letno zborovanje s tamburanjem in petjem. Po zborovanju bode v gostilni g. Vaupotiča tombola v korist ubogih učencev.

(**Novo društvo.**) Pri Sv. Lenarti pri Veliki Nedelji se je 22. januarija osnovalo bralno društvo, kojega pravila so se poslala visokemu namestništvu v potrjenje.

(**Pomagaj si sam, in Bog ti bode pomagal.**) Pri glavnem zborovanju bralnega društva na Cvenu 5 febr. ob dveh v šoli razpravljalo se bode tudi o kmetijskih zadrugah. Misel ni nova, samo sila je večja vsled slabega kmečkega stanja. G. Kač iz Žalca se bode potrudil k nam. V prospeh!

Državni zbor.

Na Dunaju, 1. februarja.

Wolf in Girstmayer tepena.

Zopet smo imeli 2 prazni seji. V petek 27. januarija so, kakor v novem letu navadno, zahtevali levičarji, naj se vsa došla pisma prečitajo doslovno, — a o prošnjah naj se po imenih glasuje, se li ponatisnejo v stenografičnem zapisniku ali ne. To je trajalo do pol 3. popoldne. Tù pa začne govoriti o znanem § 14., ki že dalje časa vlada v Avstriji in se na njegovi podlagi izdajejo postave, socijalni demokrat Daszinsky. On dolži v prvi vrsti vladu grofa Thuna, da zbornica ne more redno opravljati svojega dela. Proti Daszinskemu povzdigne besedo Čeh dr. Kramář, ki je bil l. 1897. podpredsednik in dal iz zbornice pometati s pomočjo policajev več razgrajajočih poslancev. Motili so ga na vso moč sociji in nemški narodnjaki, da je komaj mogel razumljivo govoriti. Iz galerije pa mu je ploskal nek časnikar, žid Penizek. To pa je grozno razjarilo nemške narodnjake, ki so na ves glas klicali in kričali po zbornici, da mora žid odlaziti iz galerije. Ko se ta le ne vmakne, drvi jo na galerijo poslanci Wolf, Hochenburger in Girstmayer ter hočejo s silo spraviti žida iz hiše. Drugi časnikarji branijo Penizeka. Penizeku na pomoč prihitijo nekateri česki poslanci, ki so vrgli Wolfa iz galerije. Pravijo, da sta v tej praski Wolf in Girstmayer bila močno tepena. Med groznim truščem, ki je vladal po zbornici ob tem tepežu na galeriji, pobrišejo iz zbornice vsi ministri; predsednik dr. Fuchs pa sklene sejo. Ko bi bil Penizek ploskal kakovemu liberalnemu poslancu, tedaj bi gotovo ne bila Wolf in Girstmayerjev Francij ugovarjala. Vsaj se je že mnogokrat pripetilo, da so iz galerije dol glasno odobraval poslušalci govore liberalnih poslancev in nihče izmed njih ni temu ugovarjal. A Bog ne daj, da bi to smeli storiti poslušalci nasproti slovanskim govornikom! Res, srmatosa za poslance, da kakor poulični pobalini popadajo ljudi, ki njim niso ljubi. Zato je začetkom seje 31. januarija predsednik dr. Fuchs dal ukor Penizeku, da se je s svojim obnašanjem drznil vmešavati se v obravnavo zbornice. Ob enem pa je posvaril tudi one poslance, ki so segali v pravice predsednika, ki je edini poklican, za mir skrbeti v zbornici. Pričakuje, da se kaj takega več ne ponavlja. Nato so čitali zapisnikarji razne

predloge in interpelacije ter se je začelo glasovanje po imenih o neki peticiji.

§ 14.

Toda 100 peticij je ostalo še nerešenih in o vseh se zahteva glasovanje po imenih. Ob pol 3. uri se pretrga to prazno glasovanje in besedo je imel mogočni, rudečo bradati dr. Gros. Ta naznanja, da dokler se jezikovne naredbe ne odpravijo, bodo liberalci zadrževali vsako delovanje v zbornici. Dobro mu je zasolil dr. Kramář, rekoč:

«Zakaj dolžite vladu in Čehe, da ne morete delati v državni zbornici? Ali vas zadržuje morebiti to, ker zahtevamo mi narodno ravnopravnost? Dokler se pa ta ravnopravnost med avstrijskimi narodi ne doseže, ne bo tukaj v tej zbornici nikdar mirnega delovanja. Dr. Gros trdi, da se je po liberalnih Nemcih nekaj sklenil § 14., da morejo vladati vestni ministri. Kdo so ti vestni ministri? Kaj ne, tisti, ki bi bili vzeti izmed liberalnih Nemcev! Zakaj niste sploh v vseh svojih postavah izjavili, da veljajo le tako dolgo, dokler so Vaši ministri na krmilu».

Nemštvo so potem branili še nekateri drugi prusaki. Glasovati pa predsednik ni pustil o zahtevi, da bi se razpravljalo o odstranitvi § 14. Slednjič predlaga predsednik, naj se zvečer ob 7. obhaja še jedna seja, v kateri se ima obravnavati o sklepu gospodske zbornice zastran zboljšanja plač za državne službenike. Kakor smo onokrat poročali, tako se je tudi s to postavo v gospodski zbornici zgodilo. Z večino 3 glasov je poslanska zbornica pred nekaterimi tedni sklenila, da se ima zboljšanje plač prirediti s 1. januarjem 1899. Vlada je priporočala, naj se ne postavi v zakon nobeden obrok, kedaj se začne to zboljševanje, temveč naj se reče: kedaj se postava objavi, takrat se zboljšajo tudi plače. V gospodski zbornici so levičarji zahtevali, naj se vsaj s 1. aprilom 1899 začne to zboljševanje. Po želji finančnega ministra se je pa sklenilo, da obvelja vladna želja. Minister namreč sodi, da mora poprej vedeti, kje dobi 4 milijone goldinarjev vsako leto za to zboljšanje — potem zamore predložiti postavo še le cesarju v potrdilo. Dokler pa tega denerja nima, je tudi prazno določevati obrok, s katerim se naj prične to zboljševanje.

Pri obravnavi zastran današnje večerne seje je nastal zopet strašen hrup v zbornici. Schönerer in Wolf so kričali kakor divjaki, potem pa pred glasovanjem z liberalci in narodnjaki zbežali iz zbornice. Na eni strani se ne upajo upirati tej novi postavi — na drugi pa so proti temu, da bi se sploh kaj obravnavalo v zbornici, dokler nimajo oni najvišje komande. In prav so storili, da so jo pobrisali. Da bi jih le več v zbornico ne bilo, potem bi se dalo mirno zborovati.

Cerkvene zadeve.

Brezverna šola.

Veliko upanje so stavili svobodomiselni Francozi na novo šolsko postavo od leta 1882, s katero se je uvedla prisilna šolska dolžnost, se vsestranski razširil poučni načrt ter se odpravilo poučevanje v krščanskem nauku. Toda upanje jih je varalo, se jim ni izpolnilo. Na Francoskem se je z novo šolsko postavo začela razuzdanost, pohotnost in nenravnost tako razširjati, da vsi resni Francozi s strahom govorijo o bodočnosti svojega naroda in svoje domovine. Naj govorimo v številkah. Veliko je število mladine, ki se mora zagovarjati pred sodnikom zaradi majhnih prestopkov. Do leta 1894 je število takih mladoletnih možkih zatožencev dospelo do števila 28.701, a število mladoletnih ženskih zatoženk do 3616. Vendar tudi število onih mladoletnih Francozov, ki se morajo zagovarjati pred sodnikom zaradi hudodelstev in večjih prestopkov, nikakor ni majhno.

Alfred Fouillé piše v časniku: *Revue des deux Mondes*, 1997, št. 139 te-le hude besede.

»Dandanes presega število mladoletnih hudodelcev skoro za polovico število dospelih. In vendar je vseh mladoletnikov komaj 7 milijonov, a dospelih ljudi 20 milijonov. V Parizu je večina zaprtih oseb mlajša od 21 let, in skoraj vsi so zakrivali velika hudodelstva, n. pr. v samo enem letu 30 umorov, 39 ubojev, 3 umore sorodnikov, 2 zastrupljenja, 114 samoumorov, 4212 dregljanjev in ran, 25 zažiganih, 233 nenravnih hudodelstev, 458 večjih in 11.862 manjših tatvin. Lep račun o nadepolni mladeži!«

In kdo je kriv, da se na Francoskem širi med mladino tako hitro pokvarjenost? Dom in šola. In kdo nosi v šoli krivdo? Ali slab vzgled učiteljev? Ne, o učiteljih pravi statistik Tarde: »Učitelji so po uradnih izkazih izmed najbolj npravnih oseb.« Ali je kriv razširjen pouk? Ne, ampak pomanjkanje krščanskega nauka, kojega učitelj, če bi tudi sam hotel, ne sme poučevati. Duhovnik pa je na Francoskem itak izključen iz šole. Fouillé sam, čeprav kolikor mogoče brani novo šolo, vendar tudi pripoznava, da se v francoski šoli gleda le na izobrazbo razuma, a na vzgojo srca se popolnoma pozablja. In to je po njegovemu mnenju krivo, da se je pokvarjenost med francosko mladino že tako udomčila. On piše:

»Ne slovica in pravopisje, računstvo in številenje, zgodovina in zemljepisje bo odvrčalo otroka od slabih dejanj. Nauči se ga toliko pravil, nauči ga gorovja holandskega in jezer ameriških, njegove strasti se ne bodo spremenile. Če se glava natlači z dejstvi, imeni in številkami, se s tem niso vzbudile v otročjem duhu misli, ki povzročajo blago mišljenje in brzda strasti. Učitelj bi naj ne izobraževal pomneža, ampak vest.«

Čeprav Fouillé ni katoliškega mišljenja, ampak svobodomiselnega, vendar pripoznava: »Vsi se čudijo, in vendar je dokazano, da je število ženskih hudodelcev enako številu moških v okraju Bretagne, kjer je mož skoro ravno tako veren, kakor žena in kjer so hudodelstva sploh tudi med moškimi jako redka. Obratno pa je število ženskih hudodelcev povsod tako veliko kakor moških, kjer je žena ravno tako brezverna kakor mož.«

Resno misleči Francozi, tudi taki, ki niso verni katoličani, pa vendar razumni, obžalujejo že nesrečno šolsko postavo od leta 1882, s katero se je vrgel krščanski nauk iz šole ter želijo, da bi se duhovnik zopet vrnil v šolske sobane. Nam Avstrijcem bodi francoska šola v svaritev! Skrbimo, da vzgojevanje po krščanskih naukih in načelih ne izgine iz naših šol, ampak da se še bolj vglubi in razširi!

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Ruše 15 fl., Rajhenburg 37 fl. 28 kr., Sv. Štefan pri Celju 13 fl., Sv. Peter pod Sv. gor. 7 fl. 40 kr., Sv. Janž na Peči 6 fl. 44 kr., Sv. Nikolaj pri Slov. Gradcu 2 fl., Marija Snežna 16 fl., Teharje 24 fl., Sv. Martin pri Slov. Gradcu 19 fl., Svičina 6 fl. 13 kr., Vitanje 10 fl., Sv. Martin v Rožni dolini 20 fl., Frankolovo 14 fl., Črešnice 5 fl. 8 kr., Gotovlje 6 fl., Sv. Pavel pri Preboldu 7 fl. 35 kr., Ormož 8 fl. 7 kr., Sv. Ropert v Slov. gor. 20 fl. 68 kr., Sv. Martin na Paki 6 fl. 10 kr., Selnica 5 fl., Dolič 10 fl. 70 kr., volilo Margarette Lintner 10 fl., Marija in Liza Rožer 2 fl., Marenberg 4 fl. 3 kr., Vitanje 11 fl. Makole 35 gld., Slov. Bistrica

15 gld., Studenice 10 gld., Spodnja Polskava 3 gld. 35 kr., Sv. Janž na Dravskem polju 9 gld., Sv. Janž pri Dravogradu 5 gld., Solčava 6 gld. 12 kr., Nazarje 5 gld.

Gospodarske stvari.

Kmetske zadruge.

(Iz Žalca.)

Dosedaj smo na kratko izpregovorili o prvi točki § 1. zadrugnih pravil, sedaj bomo pa prestopili k drugi točki tega §, ki se glasi: »Skupna prodaja vseh pridelkov in izdelkov poljedelstva.« Poglejmo si bolj natančno, kaj pomeni ta kratek stavek. Vse, kar prideluje in izdeluje poljedelec, prodaja se lahko po združenju v zadrugah skupno. Da bode to dragemu čitatelju bolj razumljivo, hočem razložiti to v nekaj prilikah.

Recimo! Pri eni kmetijski zadrugi je združenih 500 kmetovalcev. Vsak pridelava poprečno 4 stotov pšenice, 5 stotov ovsa, 2 stota fižola. Te reči vsak posameznik že tudi prodaja, toda ponujati jih mora okrog in vsled tega, ker ponuja, mora tudi ceneje dati. Pa če tudi pride kupec domu blaga kupovat, navadno kmetovalec ne vé za ceno, in kupec dobi blago ceneje, kakor je pa cena v istini; saj pa to tudi mora, ker si mora pri svojem trudu nekaj zaslužiti. Ako pa je zadruga, bodo kmetovalci svoje blago, katero imajo na prodaj, pripeljali zadrugi; ta bode pustila žito na stroju očistiti in dobro skupaj, ter slabo skupaj spraviti, in ker bode imela, če vzamemo navedeno množino, 2000 stotov ovsa, 1000 stotov fižola, bode prodala to skupaj takoj v prve roke, to se reče onemu, kateri blago potrebuje, in sicer za boljšo ceno kakor pa posamezni kmet. Vzrok je, ker bode zadruga vedela za ceno dotičnemu blagu, in ker bode kupec blago, katero bode skupaj dobil, rad dražje plačal, saj mu ne bode potreba hoditi od hiše do hiše ter je iskati in pa še mešetarje plačevati. Kakor sem tukaj povedal o žitu, tako je tudi z vsakim drugim pridelkom kmetijstva. Le vzemimo na pr. sadje. Zdaj morajo kupci hoditi od hiše do hiše, da poizvejo, koliko ima ta ali oni sadja na prodaj in ker kmet ne ve, kakšno ceno ima sadje, pa je da navadno nekoliko ceneje prekupecu, kakor pa je cena v istini. Ko bodo kmetje združeni v zadruge, bodejo naznanili zadrugi, koliko imajo sadja na prodaj. Zadruga bode pisala onim kupcem, kateri sami sadje potrebujejo in ker bodejo že naprej vedeli, koliko dobijo sadja, bodejo sami prišli, sadje kupili, in ker njim ne bode potreba ne mešetarjev in ne prekupecev, bodejo plačali sadje dražje in to v korist kmetovalcu.

Ravno tako kakor z žitom, sadjem, se bode po zadrugah prodajalo tudi vino, živina in les, sploh vse, kar kmetovalec pridelava. Upam, da me je vsaki kmetovalec razumel in da sedaj veruje, da bode boljše za njega, da se združi v zadruge in prodaja vse svoje pridelke skupno, kakor pa vsak za sebe. Kakor pa prodajajo kmetovalci svoje pridelke skupno, če so združeni v zadrugah, ravno tako prodajajo izdelke kmetijstva skupno. Kaki izdelki pa so ti? Izdelki kmetijstva so v prvi vrsti mleko, surovo maslo, sir, zabela, suho sadje, sadna pijača itd. Pri nas se vse premalo gleda na te izdelke kmetijstva. Večina sira pride k nam iz inozemstva, in vendar bi lahko pridelavali mi ves sir, kar ga rabimo doma, sami in ga še zraven veliko

prodali. Le malo računimo, koliko bi nam znalo kaj tacega dajati dobička. Recimo, da je združenih v eni zadrugi 500 kmetovalcev, od kojih vsak redi povprečno 3 krave. Zdaj ne vrže kmetu njegova krava, razven da mu da teleta in da ima mleko za dom, prav nobenega dobička, ako ni slučajno blizu mesta, kjer se lahko prodaja mleko. Če pa je enkrat zadruga in je združenih pri istej 500 kmetov in ima vsak poprečno tri krave dobre mlekarike, bode pa zadruga postavila s pomočjo države in dežele lastno mlekarno, to je hišo, kjer se bode delal sir za prodajo. Tukaj bode nastavljen nalašč človek, kateri bo delal surovo maslo in sir ter vodil celo mlekarno. Recimo, da daje dobra krava v 10 mesecih 2000 litrov mleka, — dobre krave, katere se dobro krmijo, dajo res do 3000 litrov mleka na leto — in da mleko s strojem v surovo maslo ali sir spremenjeno daje 6 do 7 kr. na liter, potem vrže kmetu krava na leto dobička 120 do 140 gld. razun teleta. In da je to lep denar, menda nihče ne bode oporekal. In da se prav lahko doseči, ako se kmetovalci združijo. Eden sam tega ne more storiti, ali 300, 500, kmetovalcev stori to lahko. Če redi poprečno vsak 3 krave, se pridelava poprečno 30.000 htl. mleka in zato se že izplača, da se postavi mlekarnica in izdeluje surovo maslo pa sir. Vsak ud zadruge dobi nalašč zato napravljeno posodo, v kateri prinese vse zvečer in v jutro namolzeno mleko; mleko se zmeri in stehta, da se ve koliko ga je in kake vrednosti da je, to se zapiše v posebno knjigo in ob koncu mesca pa dobi vsaksteri po množini in kakovosti mleka svoj denar. Zdaj sem skušal razložiti, kaj pomeni skupna prodaja vseh pridelkov in izdelkov poljedelstva; upam, da so me kmetovalci razumeli in da ne bodo prav nič dalje odlagali, ampak takoj si osnovali kmetijsko zadruge, se vsi v taisto združili in vse, kar potrebujejo skupno po zadrugi kupovali, in kar pridelajo, pa skupno po zadrugi prodajali. In ako storijo tako, odprla se bode nova, boljša doba za kmetovalce, blagostanje se bode vzdignilo, kmetovalec, ko bo videl, da mu kmetija resnično nese dobiček, bode dobil veselje do kmetijstva, delal bode pridno, gnojil dobro, in sreča ter zadovoljnost se bode povrnili zopet k našemu kmetovalcu, kateri bode potem še toliko bolj ljubil svojo zemljo in hvalil Boga za pomoč in blagoslov iz nebes.

Ivan Kač.

Loterijne številke.

Trst 28. jan. 1899:	62, 33, 16, 55, 52
Linc „ „ „	12, 34, 68, 72, 88

Krščansko dobro delo, zraven pa še sreča!

Iščejo se v vsaki fari zanesljive osebe, možki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dobro plačilo prodajati srečke (lose) za zidanje nove farne cerkve pri Sv. Magdalen v Mariboru. Kdor bi hotel razpečavati srečke, naj naznani farnemu uradu sv. Magdalene v Mariboru svojo addresso in koliko sreček želi. Več se mu bo potem pisмено naznani. (Srečke so po eni kroni. Dobitki so 1 par težkih volov, dve molzni kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Srečkanje bo 15. maja tega leta; izsrečkane številke in dobitki se bodo hitro po 15. maju objavili v „Slov. Gosp.“)

Hennebergova svila

meter 45 kr. do 14 gld. 65 kr., pristna le tedaj, ako se naroči naravnost v mojih tovarnah; črna, bela in barvana; tkanine, barve in vzorci po najnovejši šegi. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Henneberg-ova tovarna za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Dobra, varčna kuhinja.

Maggi-jevo juhino sladilo je edino, ki more v trenutku močno napraviti vsako juho in vsako slabotno pomako; — le nekaj kapljic zadostuje. Dobiva se v originalnih steklenicah od 50 vinarjev naprej v vsaki delikatesni, kolonijalni in špecarijski prodajnici in drogerijah. Originalne steklenice se zopet pa cenil napolnjujejo z Maggi-jevim juhinim sladilom.

Naznanilo.

Podpisani naznanja, da ima 2000 zelenocephlenih trt na prodaj.

Aleksander Graber, Krčevina pri Vurbergu, Ptuj. 2-2

Najboljši prah za živino

je **Barthelovo** apno za klajo; zabrani, da živina ne liže in grize lesa, da ne dobi mehkih kostij, da ne **shujša**, stori pa, da rada je, da dobro prebavlja, daje veliko mleka, je močna za delo in daje izvrstno meso.

Za vsako vrsto živine prav potrebno. Opis, kako se rabi, zastoj. 5 kil za poskušnjo 1 gld. na Dunaju. 12-20

M. Barthel in drug.
na Dunaju,
X. Keplergasse 20/V.

Avtonomna past za množico živalij.

Za podgane fl. 2.—, za miši fl. 1.20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. Povsod najboljši vspehi. Se pošilja proti poštanim povzetjem. M. Feith, Dunaj II., Taborstrasse 11/b.

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,
trgovca v Celju

v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 45-52

Anton P. Kolenc.

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevanje kemično razložen in spoznan za čisto vinako prekapnino. 5

Za bolehe na pljučah, v vratu in goltancu in nadušljive ljudi.

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdovratnih boleznij, potem nadeje, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljiva, naj pije **A. Wolffsky-jev čaj** zoper kronične pljučne in vratne bolezni. Na tisoče zahvalnic zajamčuje veliko zdravilno moč omenjenega čaja. Zavoj stane 1-20 mark. Knjižice zastoj. Pristen samo pri **A. Wolffsky-ju** v Berlinu, N. 37. 14-26

Mlin na prodaj

v slovenskem obrtnem kraju na Spodnji. Štajerskem brez konkurence, na dve kolesi, združen s kupčevanjem, ima veliko mleti, ima valjarski stol s cilindrom za debelo moko, itd. Poleg hiša z večimi sobami, kuhinjo, kletjo, prešo za olje, gospodarsko poslopje, vse zidano in lepo uravnano. Zavoljo bolehnosti takoj in po ceni na prodaj s premičnim premoženjem, živino in gospodarskim orodjem. Naslov pove upravn. lista. 3-3

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča **Benedikt Hertl**, posestnik grašine Golitsch pri Konjicah, 10 let stari, duha in telo krepčajoči naradni „**Cognac**“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabojčkom 6 gld. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 gld. 50 kr. se vedno dobivajo pri **Al. Quandest, Maribor, Gosposke ulice.** 3-50

Seme pravega Kašelskega

(Ljubljanskega) **zelja** prodaja **Ignac Mercina** v Zg. Kašlju, pošta Zalog pri Ljubljani. To zelje dela lepe trde glave, rodi v vsaki zemlji, in je vsega priporočila vredno. Pošilja se po pošti 30 gr 50 kr. poštaine prosto. Naročnina sprejema se tudi v pisemskih markah. Za pristnost in kaljivost se jamči. 2-5

Domača tvrdka!

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolite pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bo hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 22-52

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani,
Wolfove ulice št. 4.

Domača tvrdka!

Zahvalnice!!

Spoštovani gospod

Hvala Vam, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo zoper kašelj in prsobil. Porabil sem samo edno steklenico trpotčevega soka, pa mi je skoraj preminol kašelj in prsobil. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka in zraven 2 zavitka čaja zoper kašelj.

S spoštovanjem Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, 19. okt. 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), izvrstno sredstvo zoper kašelj, prsobil, hripa, naduhi in zastarele bolezni, se dobiva vedno svež v lekarni k „Zrinjskemu“ (H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg, št. 20).

Vsako naj pazi na varstveno znamko, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena steklenice trpotčevega soka takoj plačanega 75 kr. Zraven trpotčevega soka je dobro rabiti tudi gorski čaj zoper kašelj.

Cena enega zavitka gorskega čaja takoj plačano stane 35 kr.

Jedno kakor drugo se pošilja vsak dan po poštne povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj pridene za tovrni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim sem naročil pri Vas steklenico krepilnih švedskih kapljic. One so meni in mojim znanem ugajale dobro, zato Vas najtopleje zahvalim za to zdravilo. Blagovolite mi za moje znance poslati še 3 steklenice po 80 kr. po poštne povzetju.

V Modrušu, dne 26. velikega travna 1898.

S spoštovanjem

Vid Zanič.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem želodčnim boleznim, pomagajo k prebavljenju, čistijo krv in krepčajo želodec. Po teh kapljicah izginejo vse bolezni želodca in črev, pa se dobi dober tek.

Treba pa paziti na varstveno znamko, ker samo one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena edne steklenice krepilnih švedskih kapljic takoj plačanih 80 kr.

Pošilja se vsak dan po poštne povzetju.

Kdor pošlje naprej denar, naj za poštno spremnico in zabojček doda 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Ako naročbe znašaje 5 gold. in več, pošiljajo se franko.

Za sveti postni čas najbolj primerna molitvena knjiga

Marija, žalostna mati Božja

Spisal **Fr. Bezjak**, župnik pri Sv. Marku.

VI. natis.

Obsega pouk o češčenji žal. matere Božje, pobožnost sedem petkov v čast žal. materi Božji, razne molitve in pobožnosti za god sedem žalosti Marije Device, zbirko molitev za očitno in domačo službo Božjo in precejšnje število svetih pesmij.

Vezana v polusnje 60 kr., v usnje z zlato obrezo 1 gld. 20 kr.

po pošti 10 kr. več.

Znesek se lahko pošlje v poštne znamke ali po poštne nakaznici.

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschinegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo. 1

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Phönixsova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikovih in vsled tisočeri zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri možkih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo, ter se takoj odpravijo luskinje raz glave. Tudi dobro služi za to, da se moreš koj v mladosti ponasati z brki. Vspeh in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštne povzetju, ali pa, če se že denar naprej pošlje.

Naslov: **Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3.** 24-26

Prespoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece na trganju in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše „mazilo proti kostoboli“, vstala je že tretji dan, pa danes hvala Bogu hodi. Zahvaljajoč Vas za to izvanredno mazilo, ostajam pokoren sluga

Jernej Listički.

V Strmcu poleg Stubice, 22. mal. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid)

je prav dobro zdravilo zoper trganje v kosteh, revmatizmu, bolečine v križu, prehlajanje pri prepihu itd. Mazilo jači utrjene žile ter krepi stare, ki trpijo na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora imeti varstveno znamko, t. j. sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarne, ki nosi na steklenici to varstveno znamko.

Cena edne steklenice tega mazila takoj plačanega 75 kr.

Vsak dan se pošilja po poštne povzetju.

Kdor denar pošlje naprej, naj pridene za poštno spremnico in zabojček 20 kr. 17-32

Lekarna k Zrinjskemu,

H. Brodjočin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Prežalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš preljubljeni nepozabni oče, tast in dedek

Andrej Jurca

dne 28. prosinca ob pol 12. dopoludne previden s sv. zakramenti za umirajoče v 67. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Trnpljo predragega rajnega je bilo dne 30. t. m. ob 4. uri popoldne v hiši žalosti blagoslovljeno in na mestnem pokopališču materi zemlji izročeno.

Sv. maša zadušnica se je brala v mestni župni cerkvi, v torek dne 31. prosinca ob 10. uri.

V Ptuiju, dne 28. prosinca 1899.

Emi Jurca, Anton Jurca, Anton, Emi, Vera,
sinaha. Alojz Jurca, vnuki.
sinova.

Odvetnik dr. Ivan Glaser

uljudno naznanja p. n. občinstvu, da je otvoril svojo pisarno v Mariboru, Tegetthoffova ulica št. 22. v pritličju na levo. 2—3

„Za gostije“

se prodava v 2—3

Bračkovi štacuni

v novem poštnem hramu v Ptuiju

najlepša suha ogerska moka	št. 0	1 kilo za	18 kr.
„ 1	„	„	16 „
„ 2	„	„	14 „
„ 3	„	„	12 „
„ 4	„	„	10 „

sladkor 1 kilo za 38 kr. v grudi,
fina kava 1 kilo za 1'20, 1'40, 1'60 do 2 gld.
riž 1 kilo za 13, 14, 16 in 20 kr.
domači zasekani novi špeh 1kg 68 kr., stari 72 kr.
milne sveče 6 in 8 mil. 1 zavoj 35 kr. itd.

Svojim k svojim!

Ivan Rebek,

stavbeni in umetni ključavničar
v Celju,

Polske ulice, št. 14. v lastni hiši.

Priporočam se prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu za napravo vsakovrstnih del, spadajočih v mojo stroko, n. pr. napeljavo vodovodov in strelvodov, hišnih telegrafov in telefonov, za napravo štedilnih ognjišč vsake velikosti in kakovosti. Izdelujem nagrobne, pred-altarske, vrtno in druge železne ograje, kakor tudi vrata, navadna kakor umetna dela.

Priporočam tudi svoje na stroj pletene mreže za ograjenje vrtov ali dvorišč, kakor tudi v varstvo velikih steklenih oken n. pr. pri cerkvah itd. itd. vse po najnižji ceni. 1—12

Načrti in proračuni brezplačno.

Načelništvo registrovane zadrage „Hranilno in posojilno društvo v Ptuiju“ naznanja s tem, da je danes ob 1/212. uri dopoludne po dolgotrajni bolezni v Gospodu zaspal ravnatelj zavoda od ustanovitve tega naprej, blagorodni gospod

ANDREJ JURCA,

veleposestnik v Ptuiju.

V četrtek, dne 9. svečana t. l. ob 1/28. uri zaran bode za dušo pokojnikovo v minoritski cerkvi sv. opravilo.

Na Ptuiju, dne 28. prosinca 1899.

Razglas.

Na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru se bode v času od 20. do vštveno 23. februarja t. l. vršil hospitantski tečaj, da se proučava o sajenju in cepljenju ameriških trt, o napravi novih vinogradov s cepljenim trsem, o rezatvi in o zatiranju trtnih škodljivcev. Predpoludne se bo predavalo, popoldne pa se praktično urilo v tem. Poduka se sme udeležiti brezplačno vsak posestnik vinograda.

Natančnejša poročila se dobé pri ravnateljstvu štaj. dež. sadjarske in vinarske šole v Mariboru.

V Gradcu, dne 23. januarja 1899.

Štaj. dež. odbor.

Malo lepo posestvo,

na katerem se nahaja enonadstropna zidana hiša s 5 sobami, kuhinja, shramba za jedila, tri obokane kleti, nadalje veliko gospodarsko poslopje, dva lepa sadunostnika, travniki, 6 oralov njive in 2 orala hoste in pašnika. Vse v ravnini; dobra voda, eno uro proč od Spod. Dravograda na Koroškem. Zavoljo bolezni posestnika se takoj prodaja za 2200 gold. 500 gold. ostane lahko vknjiženih na posestvu. — Povpraša se naj pri lastniku Konradu Pernigg, pošta Leifling pri Spod. Dravogradu.

OVES

(Willkomm.)

To najtežje pleme ovsa stori v vsaki zemlji, najprej dozori in najbolj plenja. Ima visoko, za krmenje prav dobro slamo, a ne poleže.

Ker se mora redko sejati, zadostuje 50 kil na oralo. Pošilja se 25 kil za 5 fl., 50 kil za 9 fl. 50 kr., 100 kil za 18 fl. z vrečjo vred.

Vzorčne vrečice po 5 kil s pošto, ako se naprej vpošlje 1 fl. 70 kr. franko.

Oskrbništvo grajščine Golitsch-eve pri Konjicah, Štajarsko. 1-4

! 1899 !

Najnovejše v razglednicah!

Razglednice v krasni takozvani „Delfter-Manier“, lepše, kakor vsak drugi svitlotisek; po vsakršnih fotografijah (na željo fotografuje tudi sam), izdeluje po izredno nizkih cenah, naglo in najčistejše

Srečko Magolič,

umetniški zavod „Apolon“
v Celju (Cilli) Štajarsko. 1-3

Kdor želi dobiti dobrega cerkovnika

z dobrimi spričevali, naj sprejme z odličnim spoštovanjem udanega:

Alojzija Rojšek,

Srmanski hrib, Litija (Kranjsko).

Hiša s tremi stanovanji in poleg nekaj zemljišča je v Novivasi pri Mariboru na prodaj za 3200 fl. Pojasnila se dajejo ob nedeljah in praznikih v Novivasi, št. 127. 1-2

V Črešnjevcah

pri Slov. Bistrici se da za več let v najem hiša za trgovino in 8 oralov zemljišča. Vpraša se pri g. Anton Sichel, trgovcu v Spod. Polskavi, pošta Pragerško. Štajarsko. 1-3

Lepa hiša

za vsakršno obrt, prodaja se v Vitanju. Cena 1900 gld. Natančnejše pod „R. K. 67“ poste restante Vitanje, (Celje). 1-3

Vrtnarica,

srednje starosti, neomožena, tudi drugih hišnih del vajena, se sprejme pri Janezu Rak v Velenju. 1-5

Na prodaj

pod prav ugodnimi plačilnimi pogoji posestvo, katero ima 3 orale njive in en oral lepe gošče. Pri hramu zidana hiša in škedenj, lepi hlevi, vse z opeko pokrito; studenčna voda je tudi pri hramu. Cena se izve pri cestarju na Ptujski cesti pri Sv. Miklavžu pod Mariborom. 1-2

Takoj se prodaja

zavoljo smrti najemninska hiša v Studencih, 10 minut izven Maribora. Ima 6 sob, 4 kuhinje, drvarnice, vrt s sadnim drevjem. studenec se nahaja blizu šole in cerkve sv. Jožefa na solnčni strani. — Cena prav nizka. Natančnejše se izve pri posestnici, Studenci št. 61.

Pekarija

se da v najem

pri farni cerkvi Sv. Benedikta v Slov. gor. pod zelo ugodnimi pogoji. Več se izve pri lastniku hšt. 12. 1-2

Proda se iz prostih rok posestvo, ki meri 20 oralov hoste, njiv in travnikov, pol ure od Laškega trga na prijetnem solnčnem kraju. Pojasnila daje iz prijaznosti Juro Merzel, občinski tajnik Marija-Graške občine na Laškem. 2-3

Novozidana hiša

z 10 stanovanji, na glavni cesti ležeča, 20 minut od Maribora proč, gospodarsko poslopje in 1 oral njive se pod ugodnimi pogoji prodaja za 7500 gld. Letne najemnine 500 gld. Vpraša se v Schillerstrasse 14 v prodajalnici. 4-13